

Dkt. Matthew S. Harmon, Matumizi ya Biblia ya Biblia, Kipindi cha 4, Somo la Mfano, Isaya 49 katika Wagalatia 1.

Imefadhiliwa na BiblicaleLearning.org na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Matthew S. Harman na mafundisho yake katika mfululizo, Matumizi ya Biblia katika Biblia. Huu ni kipindi cha 4, Somo la Mfano, Isaya 49 katika Wagalatia 1.

Karibu katika kipindi chetu cha mwisho katika kozi yetu kuhusu Matumizi ya Biblia katika Biblia.

Na katika sehemu hii ya mwisho, tutafanya utafiti wa kesi. Na hasa, tutaangalia jinsi Isaya 49 inavyotumika katika Wagalatia sura ya kwanza. Na nitakukumbusha tu kwamba maudhui kutoka kipindi hiki yanategemea kile utakachopata hapa katika kitabu, Jinsi ya Kujifunza Matumizi ya Biblia ya Biblia, Chaguzi Saba za Kifalsafa kwa Agano la Kale na Jipya.

Na utafiti huu kuhusu Isaya 49 katika Wagalatia 1 ni sehemu ya kile kinachopatikana katika sura hapa katika kitabu. Unaeleza kwa undani zaidi kuliko ninavyoweza kuuzungumzia hapa katika kipindi chetu. Na pia unajumuisha utafiti mwingine kuhusu matumizi ya Mambo ya Walawi 19:18 na amri ya kumpenda jirani yako kama nafsi yako.

Kwa hivyo nitakuhimiza uangalie hilo pia. Kwa hivyo tuko hapa. Tunaafanya utafiti wetu wa kesi katika Wagalatia 1, matumizi ya Isaya 49.

Na tutapitia mchakato wa hatua kwa hatua wa jinsi ya kufanya hivi. Nami nitasisitiza kwamba kuna viwango vya hili, sivyo? Kuna aina ya mbinu kamili ya kitaaluma ambapo unafuatilia kila njia ya sungura na kugeuza kila jiwe na kuangalia uwezekano wote. Lakini sitaki upoteze katika hilo kwa sababu nadhani unaweza kufanya hivi hata katika kiwango cha msingi ukitumia tafsiri nzuri ya Biblia ya Kiingereza na bado ukafaidika sana na kile utakachopata.

Kwa hivyo huu ndio mchakato. Tutaanza na hatua ya kwanza, na hiyo inaanza kwa kutambua dokezo. Sasa wakati mwingine ni dhahiri.

Nyakati nyingine ni rahisi zaidi, na inakubidi ufanye uchunguzi zaidi. Na kwa hivyo hapa tena ndipo naweza kupendekeza kwamba kifaa muhimu cha marejeleo ni Agano Jipya la Kuunganisha Maandiko Matakatifu ambacho kilichapishwa hivi karibuni. Agano Jipya la Kuunganisha Maandiko Matakatifu limetolewa na wachapishaji wa Biblia ya Kikristo ya Kawaida.

Na ukirudi kwenye kipindi cha kwanza, unaweza kuona baadhi ya vipengele vya hili, lakini hili linafanya kazi nzuri ya kutambua mengi ya madokezo hayo kwako. Kwa hivyo unaweza kuitumia hata kuangalia kazi yako ikiwa unashuku kuwa unaweza kuwa na dokezo hapa, au hata kukuonyesha tu dokezo ambalo hukulitambua kikamilifu lipo. Kwa hivyo hiyo ni rasilimali nzuri na muhimu kwako kuangalia.

Sawa, kwa hivyo zana za marejeleo mtambuka zinaweza kutusaidia kufanya hivyo, na moja ya hoja za kuanzia inaweza kuwa kuangazia tu mwingiliano kati ya maandishi ya mtoaji na maandishi yanayopokelewa. Na kwa hivyo hapa kuna maandishi yetu ya Agano Jipya. Tutaangalia Wagalatia sura ya 1, na katika mistari ya 15 hadi 17, Paulo anaandika hivi. Na kwa hivyo hiyo ndiyo maandishi yetu ya kipokezi, na nitabishana kwamba maandishi haya katika Wagalatia 1 yana dokezo la Isaya sura ya 49, mistari ya 1 hadi 6. Na kile ambacho nimejaribu kufanya kwenye slaidi ambayo unaniona ni kukuonyesha sehemu za mawasiliano kati ya Isaya 49 na Wagalatia 1:15 na 16, kwa kutumia baadhi ya rangi tofauti hapa.

Kwa mfano, nitagundua kwamba utaona karibu na Isaya 49:1 hadi 6, katika mabano, inasema LXX AT [Tafsiri ya Mwandishi]. Hiyo inarejelea Septuagint, kwa hivyo LXX inawakilisha Septuagint. AT inamaanisha hiyo ni tafsiri yangu mwenyewe, kwa hivyo tafsiri ya mwandishi ndiyo inayorejelea.

Kwa hivyo ninaonyesha kwamba hii ni tafsiri yangu mwenyewe ya maandishi ya Septuagint ya Kigiriki unayoyaona hapa, na Paulo, ningebishana, anakopa lugha kutoka Isaya 49 katika Septuagint. Kwa hivyo hebu tuangalie hili sasa. Tayari nimesoma maandishi ya Wagalatia 1.

Hapa kuna Isaya 49:1-6. Sikilizeni. Nisikilizeni, enyi visiwa, sikilizeni, enyi mataifa. Baada ya muda mrefu itasimama, asema Bwana, tangu tumboni mwa mama yangu.

Kwa hivyo tunaona kifungu hicho kikiwa kimeangaziwa kwa rangi nyekundu kwa sababu pia kiko wazi hapo katika Wagalatia 1. Aliniita jina langu. Kitenzi hicho hicho, kilichoitwa, pia kipo katika Wagalatia. Na akafanya mdomo wangu kama upanga mkali, na chini ya kifuniko cha mkono wake akanificha.

Alinifanya kama mshale mteule, na katika podo lake alinificha. Akaniambia, Wewe u mtumishi wangu Israeli, na ndani yako nitatukuzwa. Lakini mimi nilisema, Nimefanya kazi bure, na nimetumia nguvu zangu bure na bure.

Kwa hivyo hukumu yangu iko kwa Bwana, na taabu yangu iko mbele za Mungu wangu. Na sasa Bwana asema hivi, aliyeniumba tangu tumboni niwe mtumwa wake mwenyewe, au mtumishi; unaweza kutafsiri hilo, ili kuwakusanya Yakobo na Israeli kwake. Nitakusanywa na kutukuzwa mbele za Bwana, na Mungu wangu atakuwa nguvu zangu.

Akaniambia, Ni jambo zuri kwako kuitwa mtumishi wangu, ili uweze kuyasimamisha makabila ya Yakobo na kurudisha kutawanyika kwa Israeli. Tazama, nimekufanya uwe nuru ya mataifa, au nuru ya mataifa, ili upate kuwa wokovu hata mwisho wa dunia. Kwa hivyo, ninachojaribu kuonyesha hapa kwa rangi hizi ni kwamba kuna vifungu vya maneno vilivyoshirikiwa kati ya maandishi haya mawili.

Na tulipoangalia hili mapema kwa upande wa muktadha mlalo na wima, moja ya mambo tuliyozungumzia ilikuwa kuzingatia mistari na aya na sura zinazozunguka. Na utaona hapa kwamba Paulo anarejelea katika mistari wa 16 Mungu akimfunua mwanawe ndani yangu. Na ikiwa unasoma tafsiri nyingi za Kiingereza, utaona kwamba kwa kawaida husema kitu kama vile kunifunulia mwanawe.

Lakini sababu ya mimi kutafsiri hilo kama ndani yangu ni kwa sababu usemi wa Kigiriki hapo unaeleweka zaidi kama ndani yangu badala ya kwangu. Kuna njia nyingi ambazo unaweza

kutumia usemi huo kumfunulia mtu jambo fulani, lakini jinsi Paulo anavyolisema hapa si mojawapo ya njia za kawaida za kufanya hivyo. Kwa hivyo badala yake, anachoonekana Paulo kusema ni kwamba kusudi la Mungu lilikuwa kumfunua mwanawe ndani ya Paulo.

Kwa maneno mengine, katika maisha yake, katika huduma yake, katika nyanja ya maisha ya Paulo, hapo ndipo Mungu angemfunua mwanawe. Na nadhani hiyo ni kuchukua lugha kimakusudi kutoka Isaya 49, mstari wa 3, ambapo Mungu anamwambia mtumishi, ndani yako nitatukuzwa. Sasa unaweza kufikiria, sawa, hiyo ni uzi mwembamba sana .

Namaanisha, kihusishi kilichotafsiriwa kama ndani ni cha kawaida sana, lakini nadhani kuna kitu kinachoendelea hapa kwa sababu ukiangalia baadaye katika Wagalatia sura ya 1, mstari wa 24, Paulo anapozungumzia jinsi sifa yake ilivyoanza kuenea baada ya kuhubiri injili, anamalizia sehemu hiyo kwa kusema kwamba makanisa ya Yudea yanamtukuza Mungu ndani yangu. Sasa tena, baadhi ya tafsiri hizo zitatafsiri tu kama "kumtukuza Mungu kwa ajili yangu." Na hilo linaeleweka kwa Kiingereza, lakini hilo silo hasa ninalofikiri maandishi ya Kigiriki yanasisitiza.

Kwa sababu anatumia kifungu hicho kimakusudi kukusaidia kuona kwamba ikiwa kusudi la Mungu lilikuwa kumfunua mwanawe ndani ya Paulo, na sasa katika mstari wa 24, anasema kwamba makanisa ya Yudea yalimtukuza Mungu ndani yangu. Kwa hivyo nadhani hiyo ni matumizi ya makusudi ya lugha hiyo, na hiyo inatokana na usemi huu hapa katika Isaya 49, mstari wa 3. Kwa hivyo hoja ni kwamba Paulo anasema muktadha wa Mungu kumfunua mwanawe ni maisha na huduma yake. Hilo ndilo analolielewa.

Anatumia lugha hiyo kutoka Isaya 49. Sasa kuna maelewano mengine katika muktadha mpana zaidi. Kwa mfano, katika sura ya 1, mstari wa 10, Paulo anaandika, Kwa maana sasa ninatafuta kibali cha watu au cha Mungu, au ninajaribu kuwapendeza watu? Kama ningekuwa bado najaribu kuwapendeza watu, nisingekuwa mtumishi wa Kristo.

Sasa hilo ndilo neno katika Kigiriki, doulos , na hilo linaweza kutafsiriwa kwa njia mbalimbali tofauti. Linaweza kurejelea mtumwa, au linaweza kurejelea mtumishi, lakini hili ndilo linalovutia zaidi kuhusu neno hili hapa. Ukiangalia Isaya 49, mstari wa 3, ambapo inasema, aliniambia, huyo ni Yahweh akizungumza na mtumishi, wewe ni mtumishi wangu.

Katika Septuagint, katika tafsiri ya Kigiriki ya Agano la Kale la Kiebrania, hilo ni neno lile lile, doulos , kama tunavyoona hapa katika Wagalatia 1.10. Kinachovutia zaidi kuhusu hilo ni kwamba kwa kawaida katika Isaya yote, wakati mtumishi anazungumziwa, neno tofauti la Kigiriki linatumika, mirija, ambalo pia linaweza kumaanisha mtumishi, na kwa kweli, ukiangalia kwingineko katika Isaya, kama katika Isaya 53, kwa mfano, linazungumzia mtumishi. Septuagint inatumia neno mirija badala ya doulos . Kwa kweli, hapa ndipo mahali pekee katika Isaya ambapo doulos hutumika kurejelea mtumishi, na kwa hivyo nadhani Paulo anapojitambulisha kama mtumishi wa Kristo, katika mstari wa 10, anatarajia anachotaka kukizungumzia baadaye katika sura ya 1, mistari ya 15-16.

Kwa hivyo kuna mwangwi zaidi wa maandishi haya mahali pengine hapa katika Wagalatia. Hapa kuna mfano mwingine, kwa kweli miwili kati yake. Mara mbili katika barua ya Paulo hapa, anazungumzia wazo la kukimbia au kufanya kazi bure, na cha kushangaza, mtumishi katika Isaya 49:4 anasema hivi: Nimefanya kazi bure.

Nimezitoa nguvu zangu bure na bure. Kwa hivyo tena, peke yake, ikiwa hili lilitokea katika ombwe, unaweza kusema, sijui, je, hilo ni muunganisho kweli? Lakini linapokuwa sehemu ya miunganisho mingine kadhaa na maandishi hayo hayo, linajenga kesi kubwa zaidi kwa Isaya 49 inaonekana kuwa akilini mwa Paulo anapozungumzia anachowaambia Wagalatia. Kuhusu mambo mengine ya muunganisho hapa, unaona kwenye kijani kibichi hapa katika sura ya 2, mstari wa 2, ambapo Paulo anazungumzia kuhusu kutangaza injili miongoni mwa Mataifa, mtumishi anazungumzia katika 49:6, kwamba yeye ni nuru ya mataifa, na tena, neno hilo, mataifa au Mataifa, ni neno lile lile kwa Kigiriki, na mtafsiri anapaswa kufanya uamuzi, je, linaeleweka vyema katika muktadha huu kama mataifa au Mataifa, lakini ni neno lile lile la Kigiriki.

Kwa hivyo, tunatumaini hilo linatosha kukusaidia kuona kwamba kuna sababu nzuri za kuhitimisha kwamba Paulo anarejelea Isaya 49. Kwa hivyo hilo linatuongoza kufikiria, sawa, tunahitaji kurudi nyuma na kuangalia Isaya 49. Kwa hivyo hatua ya 2, kwa hivyo hatua ya 1 ilikuwa kutambua dokezo, hatua ya 2 ni kusoma maandishi ya wafadhili.

Kwa hivyo tunataka kuangalia: je, kuna tofauti zozote za maandishi katika maandishi ya wafadhili? Kwa maneno mengine, katika Isaya 49, je, kuna sehemu zozote ambapo kuna mjadala kuhusu maneno halisi ya asili ya maandishi ya Kiebrania au maandishi ya Septuagint, au je, kuna tofauti kubwa kati ya tafsiri ya Septuagint na maandishi ya Kiebrania? Na katika hali hii maalum, hakuna masuala yoyote ya kuhangaikia hapa. Kwa hivyo sasa tunaweza kuhamia kwenye muktadha, mlalo na wima. Tunahitaji kuchunguza na kufupisha maarifa kutoka kwa miktadha mlalo na wima, na kisha tutaangalia mapokezi.

Kwa maneno mengine, je, kuna maandiko mengine yanayotumia maandishi ya wafadhili? Kwa hivyo hebu tuangalie hili kwa ajili ya Isaya 49. Kama nilivyosema, hakuna tofauti za maandishi zinazoathiri dokezo katika Isaya 49, kwa hivyo kwa bahati nzuri hatuhitaji kuchimba kwenye magugu ili kushughulikia hilo. Nitasema kwa kupita kiasi, hata kama huna mafunzo katika lugha za asili ya kufanya hivyo mwenyewe, unaweza kupata msaada mzuri katika maelezo ya Biblia ya Mtandaoni.

Ukiangalia Biblia ya Mtandaoni, labda unaweza hata kuzipata mtandaoni: zina maelezo mengi ambayo mara nyingi hushughulikia masuala ya maandishi ambayo yanaweza kukupa angalau ufahamu wa jumla, hata kama msomaji wa Biblia ya Kiingereza, wa kinachoendelea hapo kuhusu tofauti zozote za maandishi. Lakini hakuna cha kushughulikia hapa. Vipi kuhusu miktadha ya mlalo? Naam, muktadha wa mlalo, ndani ya Isaya tu, unaweza kufupishwa, angalau akilini mwangu, hivi.

Mungu humwinua mtumishi mmoja mmoja katika Isaya 49 ili atii pale ambapo Israeli, mtumishi, alishindwa. Kwa hivyo ninapata wapi hili? Tayari tumesoma Isaya 49:1-6, lakini Isaya 42:1-6 inasikika kama vile tunavyopata katika Isaya 49. Kwa hivyo huyu hapa Isaya 42, kuanzia mstari wa 1. Tazama mtumishi wangu ninayemtegemeza, mteule wangu, ambaye roho yangu inamfurahia.

Nimeweka roho yangu juu yake. Atawaletea mataifa haki. Hatalia kwa sauti kubwa wala hatainua sauti yake wala kuitangaza barabarani.

Mwanzi uliopondeka hatauvunja, wala utambi unaowaka hafifu hatauzima. Ataleta haki kwa uaminifu. Hatazimia wala kukata tamaa, hata atakapoweka haki duniani, na visiwa vitaingojea sheria yake.

Mungu, Bwana, aliyeumba mbingu na kuzitandaza, aliyeitandaza dunia na vitokavyo, yeye awapaye pumzi watu walio juu yake, na yeye awapaye roho wale waendao ndani yake; Mimi ndimi Bwana, nimekuita katika haki.

Nitakushika mkono na kukulinda. Nitakutoa uwe agano kwa watu, nuru kwa mataifa. Kwa hivyo unasoma hilo, na hasa kwa aina ya akili yako ya Agano Jipya ikifanya kazi, mwelekeo wako unaweza kuwa kusema, loo, hilo linamrejelea Masihi.

Na unaweza kutiwa moyo zaidi kufikiria hivyo kwa sababu katika Injili ya Mathayo ananukuu sehemu hii ya Isaya na kusema kwamba imetimizwa katika Yesu. Na kwa hivyo unafikiri, sawa, hii inamrejelea Masihi. Lakini unaendelea kusoma katika Isaya 42, na kisha unakutana na hili.

Isaya 42 mistari ya 18 na 19. Sikieni enyi viziwi, angalieni enyi vipofu, mpate kuona. Ni nani aliye kipofu ila mtumishi wangu? Au kiziwi kama mjumbe wangu ninayemtuma? Ni nani aliye kipofu kama mteule wangu? Au kipofu kama mtumishi wa Bwana? Nendeni, uh-oh.

Sidhani kama huyo ni Yesu. Na kwa hivyo nini kinaendelea hapa? Ningependekeza kwako kwamba ndani ya muktadha wa Isaya, Isaya 42, maelezo ya mtumishi ni maelezo ya kile ambacho Israeli kama taifa ilipaswa kuwa. Kwamba huyu ndiye ambaye Israeli kama taifa ilipaswa kuwa.

Lakini basi ikiwa unauliza, sawa, subiri kidogo, basi kwa nini Mathayo anasema kwamba hili limetimia au anamwelekeza Yesu? Na ningesema kwamba anadai hilo kulingana na uhusiano wa mfano kati ya Israeli kama mwana wa Mungu au mtumishi wa Mungu hapa na Yesu kama mtumishi mkuu. Kwa hivyo tunahitaji kutofautisha hilo na kusema, tazama, huyu si Mathayo anayekosea. Ni yeye tu anayeangalia maandishi haya yenye sehemu tofauti ya muunganisho.

Na hajakosea katika kufanya utambulisho huo. Lakini ninachokuonyesha hapa ni kujaribu kusema, tazama, ndani ya muktadha wa Isaya, Isaya 42, ningependekeza, ni kusema hivi ndivyo Israeli ilivyopaswa kuwa lakini ikashindwa. Na kwa hivyo sura zingine zinazofuata zinaendelea kuangazia jinsi Israeli imeshindwa kama mtumishi wa Yahweh hadi utakapofika Isaya 49.

Na kisha Isaya 49 inatumia baadhi ya lugha hiyo hiyo inayopaswa kuelezea Israeli na kusema ni kweli kuhusu mtumishi huyu mmoja ambaye atakuja baadaye. Sasa kuna mengi ya kufafanua katika hilo, na hiyo ni, kusema ukweli, kuna wasomi ambao hawakubaliani na usomaji wangu wa Isaya hapo, lakini pia siko peke yangu katika kutoa hoja hiyo. Kwa hivyo hoja yangu ni kwamba, huna haja ya kukubaliana na hilo, lakini nadhani hiyo inatoa muktadha mlalo kwamba mtiririko katika Isaya ni: Israeli ni mtumishi wa Mungu ambaye ameshindwa.

Kwa hivyo Mungu humwinua mtumishi mmoja mmoja ambaye atatii pale ambapo Israeli ilishindwa, na ataishia kufanya hivyo kupitia mateso yake na hatimaye kupitia uthibitisho

wake, ambao unaonekana katika Isaya 50 na kisha tena katika Isaya 52 na 53. Kwa hivyo ndivyo ningebishana ni muktadha mlalo. Vipi kuhusu muktadha wima? Kimantiki, ningesema kwamba muktadha wima unatuelekeza katika mwelekeo huu: kwamba hii ni sehemu ya muundo wa Mungu akiinua mfululizo wa watumishi binafsi wenye majukumu ya kifalme, ukuhani, na unabii ili kuunda watu watumishi.

Na kwa hivyo unaona kwamba pamoja na, ningesema, Adamu, pamoja na Musa, Yoshua, Daudi, na bila shaka hatimaye pamoja na Yesu mwenyewe. Na kwa hivyo ni sehemu ya muundo huu unaoendelea uliopo unaotuelekeza katika mwelekeo huo. Ushahidi mmoja wa hilo ni kwamba katika Isaya 40 hadi Isaya 53, neno mtumishi huwa ni umoja kila wakati, hata kama linarejelea taifa la Israeli, kundi la watu, hadi utakapofika Isaya 54, na mtumishi mmoja mmoja amekamilisha ukombozi wa watu wa Mungu.

Na kisha katika Isaya 54, unapata mstari huu wa jinsi hii ilivyo urithi wa watumishi wa Bwana. Kutokea kwa wingi kwa mara ya kwanza na picha inayojitokeza hapa ni kwamba kazi ya mtumishi mmoja mmoja sasa imeunda watu watumishi. Mwishowe, tunataka kuuliza, je, kuna mahali pengine popote ambapo lugha hii inaanzia? Na uwezekano mmoja hapa ni katika Yeremia sura ya 1 mstari wa 5. Kwa kweli, baadhi ya watu wanafikiri badala yake kwamba Paulo anatumia Yeremia 1 :5 anapozungumzia kuhusu Mungu kumfufua au kumwita kutoka tumboni mwa mama yake.

Na hakika sitakataa kwamba kuna lugha inayofanana hapo. Nadhani tu kwamba madokezo na mwangwi mwingine wa ziada katika muktadha wa Wagalatia 1 kurudi Isaya 49 unaunda kiungo chenye nguvu zaidi. Na hakika inawezekana kwamba Yeremia anatumia lugha ya Isaya hapa.

Siwezi kusema hivyo kwa uhakika, lakini inawezekana kabisa. Katika Agano Jipya, tuna matumizi dhahiri ya Isaya 49 na jambo muhimu muhimu katika Matendo 13. Matendo 13, mistari ya 46 hadi 48, tunapata hili.

Paulo na Barnaba walinena kwa ujasiri, wakisema, Ilikuwa lazima Neno la Mungu liwafikie ninyi kwanza. Kwa kuwa mmejitenga na kujiona hamstahili uzima wa milele, angalieni, tunawageukia Mataifa. Kwa maana ndivyo Bwana alivyotuamuru, akisema, Nimekuweka uwe nuru kwa Mataifa, upate kuwaleta wokovu hata miisho ya dunia.

Hiyo ni Isaya 49:6. Na watu wa mataifa waliposikia haya, wakaanza kufurahi na kulitukuza Neno la Bwana. Na wote walioteuliwa kwa uzima wa milele walianini. Sasa jambo muhimu zaidi kuhusu matumizi haya hapa ni kwamba Paulo anatumia andiko hili kuelezea na kutoa sababu ya utume wake.

Kama vile hili ndilo kusudi lake. Hili ndilo Mungu amemwita kufanya. Na je, hilo silo hasa tunaloliona katika Wagalatia 1, wakati Paulo anapozungumzia nguvu ya Mungu inayobadilisha maisha yake na agizo lake maishani mwake? Anarudi kwenye Isaya 49.

Kwa hivyo kuna mfano mwingine mahali pengine kwa Paulo kuelezea umuhimu wa huduma yake kupitia lenzi ya Isaya 49. Kwa hivyo hatupaswi kushangaa kwamba tunaona hilo pia hapa katika Wagalatia 1. Sawa, kwa hivyo hiyo ndiyo hatua mbili za kwanza. Tambua udanganyifu, soma maandishi ya mtoaji.

Sasa tunahitaji kusoma maandishi ya kipokezi. Kwa maneno mengine, Wagalatia 1. Tutapitia mchakato huo huo kimsingi. Maandishi, yanayotambulisha tofauti.

Tutaangalia muktadha, mlalo na wima. Kwa hivyo, kwa bahati nzuri, tena, katika upande wa maandishi, hakuna tofauti kubwa zinazoathiri udanganyifu. Sasa kuna baadhi ya tofauti za maandishi hapo katika Wagalatia 1:15 na 16, lakini haziathiri uwepo wa udanganyifu.

Kwa hivyo tunaweza, kwa sasa, kuyapuuza hayo. Vipi kuhusu muktadha mlalo? Kwa upande wa hoja inayozunguka, tunachokiona hapa ni kwamba hii ni sehemu ya utetezi wa Paulo wa mamlaka yake ya kitume na uhusiano wake na uongozi katika kanisa la Yerusalemu. Na tayari tumeangazia jinsi kuna mwangwi na madokezo ya ziada kwa Isaya 49 katika muktadha unaozunguka.

Kwa hivyo ni muhimu kwetu kuyakumbuka hayo. Mwishowe, muktadha wima. Je, kuna madokezo mengine yoyote katika ujirani? Huenda kukawa na dokezo linalowezekana kwa Habakuki 2:3 katika Wagalatia 2:2. Tayari tumetaja dokezo la Isaya 49:3 katika Wagalatia 1:24, lakini hapa kuna moja muhimu sana .

Katika Wagalatia 2:20, hatujaangazia hili bado. Katika Wagalatia 2:20, Paulo anaandika hivi: Nimesulubiwa pamoja na Kristo. Si mimi tena ninayeishi, bali Kristo ndiye anayeishi ndani yangu. Kuna msembo huo tena, sivyo? Tuliona kwamba kusudi la Mungu lilikuwa kumfunua Mwanawe ndani yangu, na sasa Paulo anasema Kristo anayeishi ndani yangu.

Kwa hivyo nadhani hiyo ni dokezo kurudi kwenye Isaya 49.3. Na sasa ninaishi katika mwili. Ninaishi kwa imani katika Mwana wa Mungu aliyenipenda na kujitoa kwa ajili yangu. Na utaona nina hilo hapo kwa sababu ningebishana kwamba hilo ni dokezo la lugha iliyokopwa kutoka Isaya 53, ambapo mtumishi hujitoa kwa ajili ya dhambi za watu wake.

Kwa sababu, huenda ulikuwa na swali hili likikujia akilini mwako, sivyo? Tulisema, vema, Isaya 49 inazungumzia mtumishi mmoja mmoja anayetii pale ambapo Israeli inashindwa. Na kwa hivyo unafikiri, vema, huyo lazima awe Yesu. Lakini unanisikia nikisema, Paulo anaangalia Isaya 49 na kusema, hiyo inatazamia huduma yangu.

Na kwa hivyo natumaini kwamba hilo labda husababisha mkanganyiko kidogo katika ubongo wako, na unafikiri, vema, subiri kidogo, hilo linafanyaje kazi? Kwa hivyo ni Paulo, mtumishi wa Isaya 49, na kisha Yesu ndiye mtumishi wa Isaya 53. Hili linaunganaje? Nadhani Wagalatia 2:20 ndio ufunguo unaofungua hili. Kwa sababu unachosema Paulo hapa ni, Kristo anaishi ndani yangu.

Na umuhimu wa hilo ni kwamba, Paulo, kwa namna fulani, ni mtumishi wa Isaya 49, lakini ni kwa sababu tu Kristo anaishi ndani yake. Kwa sababu Kristo, kwa kweli, ni mtumishi aliyeahidiwa anayezungumziwa katika Isaya 49. Na Kristo anaishi ndani ya Paulo ili awe nuru ya wokovu kwa mataifa.

Hiyo ndiyo sehemu ya uhusiano. Kwa hivyo nadhani Paulo anaashiria hilo kwa kufanya hivi hapa katika Wagalatia 2:20, akiunganisha dokezo la Isaya 49.3, na dokezo la Isaya 53, na kutuwekea hilo pamoja. Sawa, kwa hivyo hatua ya nne, tayari nimejielekeza; nilijitangulia, nilifurahi, lakini hatua ya nne, tambua matokeo ya ufafanuzi.

Kwa hivyo ukishaweka haya yote pamoja, unataka kujaribu kujua maandishi ya kipokezi, katika kisa hiki Wagalatia 2:20, yanafanya nini na maandishi ya mtoaji kulingana na matokeo ya ufafanuzi. Unatafuta faida ya kitheolojia, aina ya hivyo nini. Hii ina maana gani? Na hapa ndipo ningekuelekeza katika kitabu chetu, Jinsi ya Kujifunza Matumizi ya Biblia ya Biblia, kwenye kurasa za 69 hadi 72, tuna orodha ya takriban matokeo kumi na mawili tofauti ya ufafanuzi.

Kwa maneno mengine, njia za kawaida ambazo maandishi wa baadaye wa Biblia hutumia maandishi ya awali ya Biblia. Na kwa hivyo ningefupishaje kile ninachofikiria Wagalatia, Isaya gani hapa katika Wagalatia? Hebu tujaribu kufupisha hivi. Kwa kifupi, matumizi ya Paulo ya Isaya yanaweza kuelezewa vyema kama aina ya utimilifu usio wa moja kwa moja.

Anaona wito wake wa kuwa mtume kwa Mataifa ukionyeshwa katika lugha maalum ya wito wa mtumishi wa Isaya katika Isaya 49:1 hadi 6. Paulo alipotafakari kuhusu kukutana kwake na Yesu aliyefufuka kwa kuzingatia maandiko ya Agano la Kale, aliona ndani ya Isaya 49 huduma yake kama mtume kwa Mataifa ikitarajiwa katika vifungu maalum na pia wigo mpana wa kile mtumishi alichoagizwa kufanya: kupeleka habari njema za wokovu wa Yahweh kwa Mataifa, hata miisho ya dunia. Akiendelea, Paulo anajiona kama mtumishi wa Isaya 49 kwa sababu Yesu, mtumishi anayeteseka wa Isaya 53, anaishi ndani yake ili kutimiza utume wa mtumishi. Katika kusoma Isaya 49 hivi, Paulo anaonekana kuelewa uhusiano kati ya utambulisho wa mtu binafsi na wajibu na utambulisho wa pamoja na wajibu uliotajwa hapo juu.

Yesu kama mtumishi ametoa watumishi kama Isaya alivyotabiri. Hapa ndipo ningengeza tu juu ya hilo na kusema, kwa sababu Paulo anajielewa kama mtu anayetarajiwa katika Isaya 49 kwa sababu Yesu, mtumishi, anakaa ndani yake, na hiyo ni kweli kwetu kama kanisa. Kristo anaishi ndani yetu, na kwa hivyo anaishi ndani yetu ili kutimiza dhamira kubwa ya kuwa nuru ya wokovu hadi miisho ya dunia.

Na je, Paulo ni wa kipekee kwa namna fulani? Ndiyo, yeye ni mtume mpainia kwa Mataifa. Na ndiyo, tunaweza kujiona wenyewe katika hili pamoja na kanisa kwa sababu sisi ndio mahali ambapo Kristo anakaa na kupitia yeye anafanya kazi ili kuwa nuru ya wokovu kwa mataifa. Kwa hivyo hiyo ni ladha.

Ninahisi kama sijagundua hata kile kilicho ndani kabisa. Ukiangalia sura ya 8 ya Jinsi ya Kujifunza Matumizi ya Biblia ya Biblia, kuna maelezo zaidi ndani yake. Pia nataka kukuelekeza kwenye nyenzo zingine zinazohusiana na kitabu hiki.

Unaweza kuipata katika otuot.com/slash/7c, ambapo utapata makala na video za ziada na mahojiano kadhaa ikiwa unataka kwenda zaidi. Lakini matumaini yangu ni kwamba hii imetosha kuchochea hamu yako na kukufanya ufurahie maarifa ambayo unaweza kupata, na pia kukupa mwanzo wa kutosha, msukumo wa kutosha na zana na mambo ya kufikiria ili ujifunze Maandiko. Na ikiwa hilo limetokea, basi hii imekuwa mafanikio.

Kwa hivyo ninakualika sasa uchukue kile tulichozungumzia katika vipindi hivi na urudi kwenye maandiko na kwa matumaini uyasome kwa macho mapya ili uweze kuona kile kilichopo halali ambacho labda hujawahi kukiona au kukisahau kikamilifu.

Huyu ni Dkt. Matthew S. Harman na mafundisho yake katika mfululizo, Matumizi ya Biblia ya Biblia. Huu ni kipindi cha 4, Somo la Kesi, Isaya 49 katika Wagalatia 1.